

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.11.59](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.11.59)

УДК 657.37

Т. О. Мулик,
к. е. н., доцент, завідувач кафедри аналізу та статистики,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: 0000-0003-1109-2265
Н. В. Ващилова,
магістр факультету обліку та аудиту
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: 0000-0002-7727-5390

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

T. Mulyk
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Head. departments of analysis and statistics, Vinnytsia
National Agrarian University, Vinnitsia
N. Vascshilova
Master's deggre of the Accounting Departament,
Vinnitsia National Agrarian University, Vinnitsia

INTEGRATED SOUNDNESS OF THE ENTERPRISE AND PROSPECT OF DEVELOPMENT

У статті висвітлено основні особливості та сутність складання інтегрованої звітності підприємствами відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності саме в Україні. Визначено основні етапи її становлення та запропоновано методіку складання звітності. Здійснено аналіз щодо основних підходів та принципів інтегрованої звітності. Представлено її складові елементи та розкрито сутність показників звітності н основі яких керівництво приймає відповідні управлінські рішення. Розкрито основні проблеми та передумови складання інтегрованої звітності вітчизняними підприємствами. Розглянуто особливості удосконалення організації складання даної звітності підприємствами. Розроблено перелік основних рекомендацій з даних питань задля впровадження в практичну діяльність складання інтегрованої звітності в єдиній формі представлення в Україні вітчизняними підприємствами згідно вимог та принципів міжнародних стандартів.

The article highlights the main features and essence of the preparation of integrated reporting by enterprises in accordance with international financial reporting standards in Ukraine. The main stages of its formation have been identified and the methodology for reporting has been proposed. An analysis of the main approaches and principles of integrated reporting is made. It presents its constituent elements and reveals the essence of reporting indicators on the basis of which management makes appropriate management decisions. The main problems and

prerequisites for the preparation of integrated reporting by domestic enterprises are revealed. The features of improvement of the organization of preparation of the given report by the enterprises are considered. A list of the main recommendations on these issues is developed to put into practice the preparation of integrated reporting in a single form of representation in Ukraine by domestic enterprises in accordance with the requirements and principles of international standards. An integrated reporting model is a tool for obtaining complete information about an entity's operations, reflects risks and opportunities, and integrates non-financial and financial indicators. Integrated Corporate Reporting defines a single format for providing interested users with information about the enterprise's activities, risks and value-adding potential. It covers both financial and non-financial statements and discloses performance indicators for the economic, environmental and social performance of an enterprise, which ensures transparency of information regarding and managing business risks. At the conceptual level, there is no single approach to model development and business reporting. Integrated reporting provides information on financial, industrial, intellectual, social and natural capital. It is a tool for obtaining complete information about the activity of the company, reflects the risks and opportunities and combines non-financial and financial indicators. It is focused on the strategic course and future prospects.

Ключові слова: *інтегрована звітність; міжнародні стандарти; бухгалтерський облік; управлінські рішення; фінансова звітність; користувачі інформації; аналіз; показники звітності.*

Key words: *integrated reporting; international standards; accounting; management decisions; financial reporting; users of information; analysis; reporting indicators.*

Постановка проблеми. Процес євроінтеграції в Україні вимагає відповідного пошуку нових інструментів корпоративного управління, які базуються на використанні інформації стосовно стратегічної, виробничої, соціальної, управлінської діяльності суб'єкта господарювання. Формування якої можливе через складання інтегрованої звітності, що дозволяє провести оцінку ризиків і можливостей підприємств з урахуванням фінансових та не фінансових складових здійснювати господарську діяльність. Інтеграція міжнародних стандартів корпоративної соціальної відповідальності в систему стратегічного фінансового управління підприємства дасть позитивний ефект за рахунок регулярного моніторингу зміни факторів вартості і діяльності підприємств тому дана інтегрована модель звітності є інструментом отримання повної інформації про зміни основних показників діяльності підприємств. Тому в сучасних умовах змін виникає потреба підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності на підставі удосконалення управління виробництвом, створення конкурентоздатної продукції та залучення інвестицій. Для цього необхідно створити таку інформаційну систему, яка здатна задовольнити запити всіх зацікавлених користувачів для обґрунтування та прийняття управлінських рішень, інструментом якої виступає фінансова звітність. Саме фінансова звітність повинна надавати повну, неупереджену та достовірну інформацію про поточний стан і результати функціонування підприємства та бути надійним джерелом аналітичних висновків щодо подальшого розвитку та визначення економічного потенціалу підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням формування і удосконалення концепції інтегрованої звітності присвячені праці К. В. Безверхого [3], М. І. Бондаря, С. Ф. Голова, В. В. Євдокимова, І. В. Жиглей, В. М. Жука, Р. Дж. Екклза, Н. А. Каморджанової, Р. О. Костирка [10], М. П. Кжуса, С. А. Кузнецової, О. А. Лаговської, Н. О. Лоханової [4], О. В. Олійник, Д. О. Панкова, Ф. Ю. Сафанової, Дж. Серафейма та ін. Дискусійні моменти та наукові проблеми складання фінансової звітності завжди перебувають у полі зору українських науковців. Значний вклад у їх розв'язання внесли О. Бородкін, Ф. Бутинець, Ю. Верига, А. Герасимович, С. Голов, Т. Давидюк, В. Добровський, О. Зоріна [9], С. Зубілевич, О. Коробко, Р. Костирко, В. Костюченко та ін. Наукові підходи до формування фінансової звітності, обґрунтування сутності і взаємозв'язку елементів фінансової звітності, принципи її формування висвітлено в працях зарубіжних вчених: Л. Бернстайна, М. ВанБреда, М. Кутера, В. Палія, Я. Соколова, Е. Хендріксенатаінших [2; 10; 12; 15; 17]. Проте, попри наявність значної кількості запропонованих пропозицій з удосконалення та враховуючи подальші процеси глобалізації та інтеграції облікових систем, на сьогодні відсутня цілісна концепція формування інтегрованої фінансової звітності, що обмежує її якість та прозорість.

Формування цілі статті (постановка завдання). Основною метою даної статті є дослідження сутності та важливості складання інтегрованої звітності підприємствами та розуміння ними можливості

інтегрованої звітності щодо відображення в ній більш точних результатів діяльності на основі яких вони приймають відповідні управлінські рішення. Тому основними завданнями даного дослідження є:

- встановлення сутності та основних особливостей інтегрованої звітності;
- висвітлення основних етапів її становлення;
- розкриття мети основної методики її складання;
- здійснення аналізу основних підходів інтегрованої звітності;
- представлення основних елементів звітності;
- сформування висновків та пропозицій щодо вирішення основних проблем при складанні інтегрованої звітності;

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. На теперішньому етапі розвитку світової економіки інтегрована звітність є одним з ключових інструментів корпоративного управління. Світ змінюється під впливом глобалізації, розвитку технологій, зростання чисельності населення і тиску на екосистему у зв'язку зі збільшенням споживання природних ресурсів.

Суспільство повинно реагувати на зміни, які відбуваються в довкіллі, насамперед трансформацією економічної моделі. Традиційна модель звітності фокусується на вузькій кількості фінансових показників, необхідних для управління фінансовим капіталом [10].

На цьому етапі розвитку ринкової економіки у світі недостатньо лише висвітлення питань, пов'язаних з фінансовим капіталом. Фінансовий звіт неповністю розкриває інформацію щодо питань соціального, екологічного й економічного розвитку підприємства. Крім того, не приділяється уваги відображенню таких чинників, як ризик, стратегія і стійкість бізнесу. Інформацію щодо фінансового, промислового, інтелектуального, людського, соціального і природного капіталів містить інтегрований звіт.

Інтегрована модель звітності є інструментом отримання повної інформації щодо діяльності підприємства, відображає ризики і можливості та об'єднує не фінансові та фінансові показники.

До основних недоліків існуючої моделі фінансової звітності можна віднести:

- фінансова звітність не вирішує поставлених перед нею завдань або створює помилкове враження про підприємство у користувачів, тому що вона «історична» – відображає результати минулих подій, кількісна і тільки фінансова;

- існуюча модель неадекватно відображає нематеріальні активи – більшість нематеріальних активів, створених усередині підприємства, не проходять тест на визнання активів відповідно до МСФЗ і тому не показуються на балансі підприємства;

- неспроможність оцінок за поточною вартістю – у період фінансової кризи і після неї були висловлені сумніви у правомірності використання оцінок за справедливою вартістю або за ринком, хоча це не одне і теж, заявляється, що оцінка за справедливою вартістю, принаймні фінансових інструментів, призводить до посилення фінансової кризи;

- неспроможність оцінок за історичною вартістю – цей аргумент вже існує більше 60 років і прямо протилежній попередньому: новий підхід повинен ґрунтуватися на поточній вартості [3, с.8-14].

Форми поточної вартості змінюються в часі, останнім часом актуальна справедлива вартість;

- проблеми визнання зобов'язань та розкриття інформації про фінансові інструменти – у пресі представниками професії – бухгалтерами та аудитором багаторазово висловлювалася думка про те, що деякі з існуючих практик, які диктуються вимогами МСФЗ, не є адекватні.

Основні передумови формування інтегрованої звітності полягають у наступному:

- по-перше, у сучасному суспільстві змінилося ставлення до цінності, що в свою чергу веде до зміни рівня очікувань від корпоративної звітності. Зростає потреба з боку учасників фінансових ринків у розумінні впливу бізнес моделі підприємства на створення доданої вартості у майбутньому. Виникла потреба у наданні фінансової і не фінансової інформації всім зацікавленим сторонам з метою забезпечення прозорості діяльності підприємства;

- по друге, традиційна форма корпоративної звітності за показниками діяльності не відповідає сучасним вимогам у зв'язку з історичною оцінкою вартості підприємства. Новий підхід повинен базуватися на поточній вартості, форми якої варіюються в часі, останнім часом актуальна справедлива вартість [4, с.50-56].

Існуюча модель неадекватно відображає нематеріальні активи – більшість нематеріальних активів, створених «всередині» підприємств, не проходять тест на визнання активів відповідно до МСФЗ і тому не показуються на балансі підприємства;

- по-третє, інтегрована звітність надає достовірну інформацію для оцінки бізнесу інвесторами, партнерами, менеджментом та аналізу впливу підприємства на капітали, що матиме визначальний вплив на посилення ролі бізнесу в суспільстві [4, с.50-56];

- по-четверте, потреба у розкритті інформації щодо напрямів стратегії сталого розвитку підприємства, реалізація якої сприятиме зростанню доданої вартості у коротко-, середньо- та довгострокових періодах.

Інтегрована корпоративна звітність визначає єдиний формат надання зацікавленим користувачам інформації про діяльність підприємства, ризики і потенціал створення доданої вартості. Вона охоплює фінансову і не фінансову звітність та розкриває показники результативності економічної, екологічної і

соціальної діяльності підприємства, що забезпечує прозорість інформації в частині бізнес-ризиків і управління ними. На концептуальному рівні немає єдиного підходу до розробки моделі бізнес-звітності.

Крістіан Нільсен до основних характеристик моделі звітності відносить: мету (зовнішня комунікація); опис змісту; структуру розкриття змісту; метод отримання даних [1,2, с.78-85].

Мета інтегрованої звітності є надання фінансової і не фінансової інформації щодо розподілу фінансового капіталу з урахуванням ключових факторів, які впливають на потенціал підприємства у продовж певного проміжку часу. Зацікавленість у зростанні вартості майна підприємства, зниженні ризиків при інвестуванні, підвищенні суспільної довіри до діяльності обумовлює необхідність складання інтегрованої звітності та вимагає розробки належного методичного підґрунтя. Враховуючи міжнародний досвід, та дослідження вітчизняних науковців, визначимо основні етапи формування інтегрованої звітності (рис. 1).

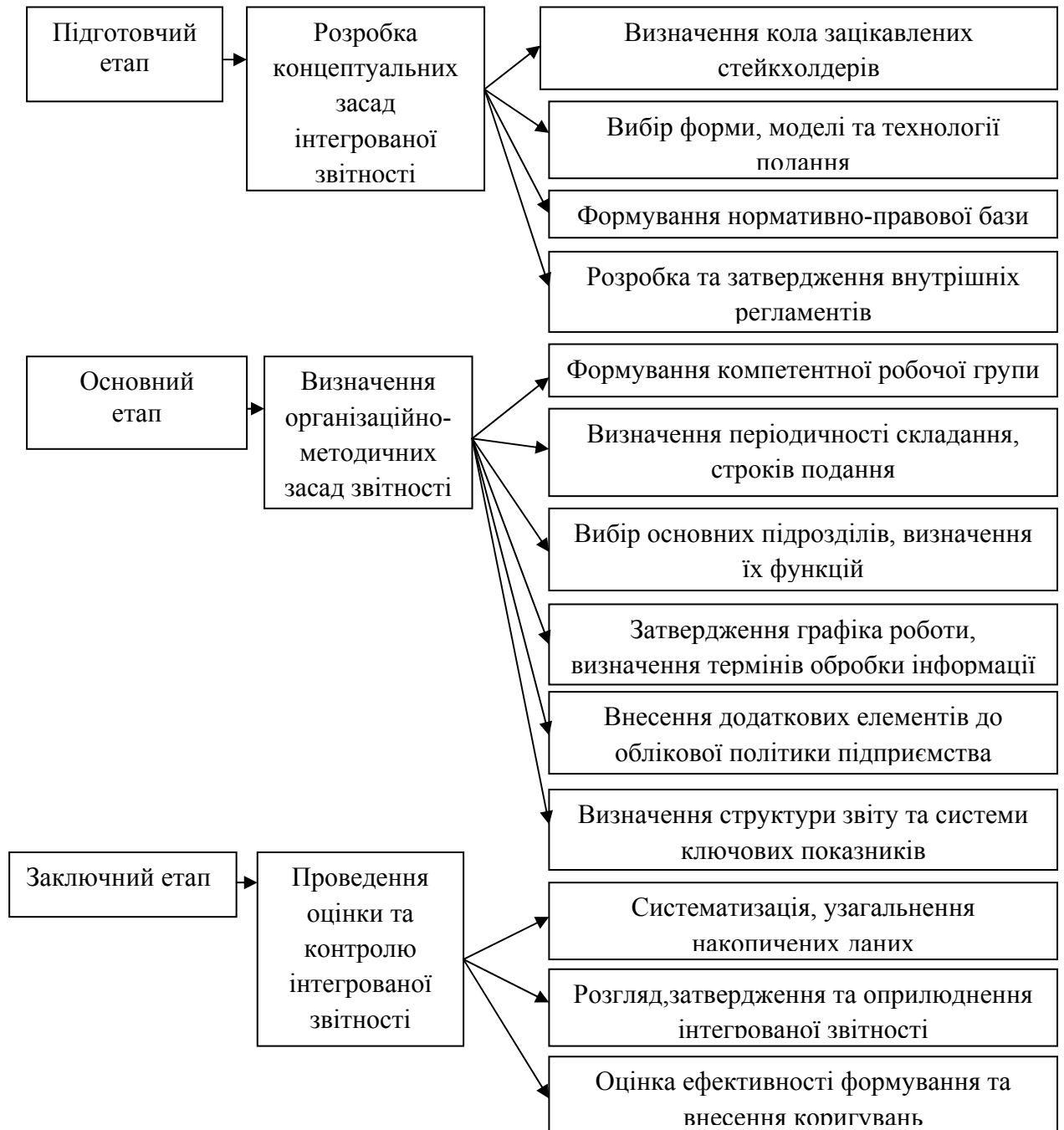

Рис. 1. Модель інтегрованої звітності

Джерело: [2]

В міжнародній практиці найбільш поширені наступні три підходи до формування стандартизованих звітів. Перший, заснований на Глобальному договорі [4], є досить розповсюдженим, зважаючи на простоту формування.

Він передбачає складання Звіту про прогрес реалізації принципів Глобального договору.

Другий підхід базується на системі Глобальної ініціативи зі звітності (GRI), передбачає формування Звіту зі сталого розвитку, який розкриває інформацію про діяльність підприємства не тільки в економічній області, але ще й в екологічній, соціальній сферах управління [6, с.359-366].

Враховуючи вимоги четвертого покоління Керівництва GRI 4.0 [10], інтегрована звітність повинна розкривати суттєві аспекти в розрізі складових:

- економічної – охоплює аспекти економічної результативності, присутності на ринках, непрямого і економічного впливу, практики закупівель;
- екологічної – розкриває інформацію щодо використання матеріалів, енергії, води, здійснення викидів, скидів та відходів, відповідність екологічним вимогам продукції послуг, транспорту, екологічну оцінку постачальників, механізми подання скарг на екологічні проблеми тощо;
- соціальної – враховує систему показників щодо практики трудових відносин і забезпечення безпеки праці, дотримання права людини, взаємовідносин з суспільством та відповідальності за продукцію.

Третій підхід передбачає використання системи IR [6], яка базується на Міжнародному стандарті з інтегрованої звітності та будується на принципах стратегічної спрямованості, орієнтації на майбутнє, структурованості та чіткості інформації, врахуванні очікувань зацікавлених осіб, надійності та суттєвості, а також, на відміну від попереднього підходу, стислістю викладання. За цим підходом розширено перелік капіталів (виробничий, людський, фінансовий, соціальний, природний, інтелектуальний) та виділено такі складові: огляд організації та її зовнішнього середовища; управління підприємством; стратегія та розподіл ресурсів; бізнес-модель підприємства; поточна діяльність; перспективи розвитку.

Виділення означених компонентів обумовлено їх першочерговим значенням в процесі створенні вартості капіталу суб'єкта.

Суб'єкти господарювання з урахуванням означених рекомендацій при формуванні інтегрованого звіту повинні розкривати фінансову та не фінансову інформацію так, щоб користувачі мали змогу комплексно оцінити їхню діяльність в розрізі наступних аспектів:

- стратегічне бачення розвитку (основні аналітичні показники діяльності з урахуванням дії впливу системи правових, комерційних, соціальних, екологічних, політичних та економічних факторів на здатність суб'єкта реалізувати встановлені стратегічні цілі);
- структура управління (методи та процеси управління, корпоративна культура, відповідальність управлінського персоналу тощо);
- основні ризики, які впливають на здатність підприємства генерувати грошові потоки від використання різних видів капіталу та механізми їх мінімізації;
- коротко-, середньо- та довгострокові цілі, плани та заходи, які направлені на досягнення загальної стратегічної місії, враховуючи дію впливу низки факторів зовнішнього середовища, можливостей та ризиків, соціальних та екологічних складових розвитку тощо;
- бізнес-моделі суб'єкта господарювання (загальна інформація про активи і пасиви, види діяльності, продукцію, послуги, результати діяльності);
- цільові показники у розрізі основних видів капіталу;
- перспективи розвитку та наявні загрози [8, с.123-129].

Кожен суб'єкт господарювання має обрати власну систему структурних елементів та показників залежно від особливостей діяльності, стадії розвитку, очікувань ключових стейкхолдерів тощо.

Подана в інтегрованому звіті фінансова та не фінансова інформація повинна відповідати певним критеріям щодо кількості, якості, цінності та корисності. Відповідно до Міжнародного стандарту з інтегрованої звітності підготовка інтегрованого звіту та формування інформаційного забезпечення враховує наступні принципи: стратегічної спрямованості та орієнтації на майбутнє; ув'язності інформації; суттєвості та стислості; повноти та надійності; постійності та співставності; реагування та залучення зацікавлених осіб [8, с.123-129].

Основний перелік компонентів, які мають своє відображення в інтегрованій звітності підприємств представлені в наступній табл. 1, даний перелік дасть змогу ознайомитись з концептуальною основою інтегрованої звітності підприємства та визначити сутність представлених компонентів відображених у звітності.

Таблиця 1
Концептуальна основа інтегрованої звітності підприємств

Компоненти	Зміст
<i>Фундаментальна концепція звітності</i>	
Капітал	Фінансовий, промисловий, інтелектуальний, людський, соціальний та природний
Бізнес-модель	Мета (зовнішня комунікація), опис змісту, структура розкриття цього змісту, метод отримання даних
Створення доданої вартості	Коротко-, середньо- та довгостроковий періоди
<i>Принципи, за якими повинна викладатись інформація в інтегрованих звітах</i>	
Стратегічний фокус та орієнтація на майбутні	Надання достатньої для розуміння інформації про організаційну стратегію, зокрема, яким чином ця стратегія сприяє продукуванню доданої вартості у ко-

періоди	ротно-, середньо- та довгострокових періодах та яким чином використовуватимуться та відтворюватимуться капітали підприємства
Логічність викладення інформації	Викладення у логічний спосіб моделі створення доданої вартості компанією, показ взаємозв'язків та залежності між різними компонентами, істотними для здатності підприємства створювати додану вартість упродовж тривалого часу
Відповідність вимогам груп впливу	Наочна демонстрація стану взаємодії підприємства з його ключовими групами впливу (заінтересованими сторонами), зокрема, показ, наскільки підприємство розуміє, бере до уваги та відповідає дійсним потребам, інтересам та очікуванням таких груп
Суттєвість та стислість	Надання короткої інформації про найважливіші моменти (фактори, ризики) у діяльності підприємства, які істотно впливають на здатність підприємства створювати додану вартість у коротко-, середньо- та довгостроковому періодах
Повнота та достовірність	Викладення у збалансований спосіб і без грубих помилок усіх суттєвих питань, позитивних і негативних
Зв'язаність та порівняльність	Подання інформації зв'язано, щоб можна було порівняти інформацію впродовж певного часу (кількох звітів) та прослідкувати еволюцію моделі продукування доданої вартості підприємства

Джерело: [8]

Отже, ознайомившись з даною таблицею ми бачимо, що інтегрована звітність підприємства охоплює більш широкий спектр інформації та інструментів ніж звичайна фінансова звітність. Тому для оцінювання результатів діяльності на майбутні періоди діяльності власникам та іншим користувачам звітності інтегрована звітність надасть більше інформації ніж звичайна звітність.

На практиці механізм підготовки інтегрованої звітності ще далекий від досконалості. Разом з тим у підприємств вперше з'явилась можливість безперешкодно експериментувати і впроваджувати інновації, слідуючи принципам інтегрованої звітності й виявляючи, які вигоди вона може принести.

Тому виходячи з представлених матеріалів можна сформулювати наступні завдання інтегрованої звітності підприємств, ці завдання можна ще назвати свого роду перевагами інтегрованої звітності та звичайної фінансової звітності складеної за національними стандартами:

- задовольнити інформаційні потреби довгострокових інвесторів щодо наслідків прийняття рішень в довгостроковій перспективі;
- відобразити зв'язок між стійкістю бізнесу і його економічною цінністю;
- відобразити взаємозв'язок між факторами (екологічні, соціальні корпоративні) і фінансовими факторами у прийнятті рішень, що впливають на результати діяльності бізнесу;
- змістити акцент показників оцінки результатів бізнесу з короткострокових на довгострокові [11];

Користувачам фінансової звітності потрібно чітко для себе сформулювати думку, які саме дані чи показники вони хочуть бачити у представленій їм звітності тому перед ними постає питання яку ж саме звітність складати звичайну чи інтегровану. Так як темою нашого дослідження є саме складання інтегрованої звітності підприємств, то ми пропонуємо розглянути основні переваги та недоліки даної звітності на рис. 2.

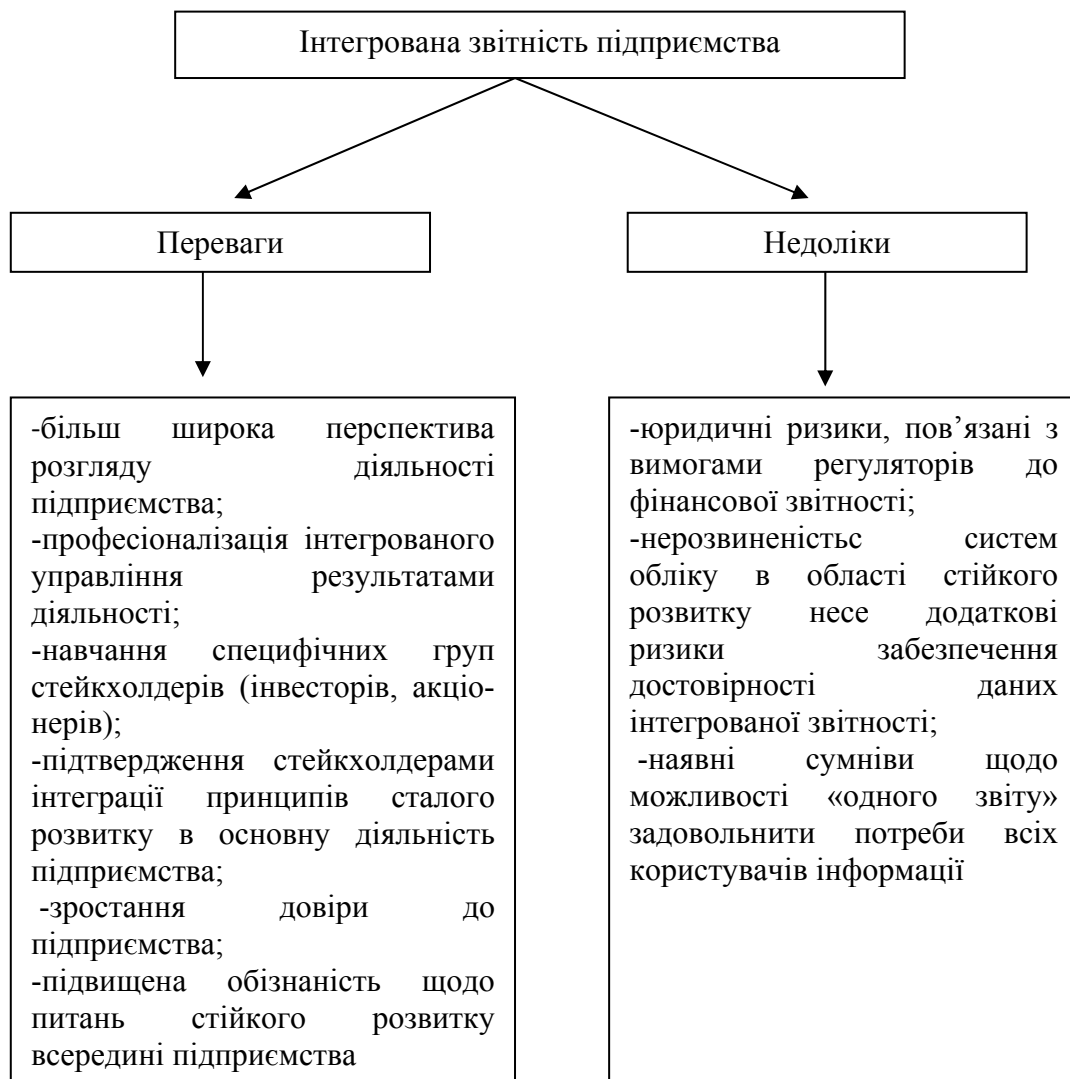

Рис. 2. Перелік переваг та недоліків інтегрованої звітності
Джерело: [13]

Отже, розглянувши даний рисунок можна зробити висновок, що інтегрована звітність підприємства є досить повнішою та відображає інформацію на майбутнє, тому використовуючи її користувачі звітності матимуть змогу узагальнювати дані на перспективу із зростанням до неї довіри, але також звернувши увагу на її недоліки ми повинні врахувати дані ризики та зробити все можливе задля того щоб їх уникнути.

Методологічним базисом складання інтегрованої корпоративної звітності є принципи: сталого розвитку, стратегічної спрямованості, зв'язності інформації, відносин зі стейкхолдерами, релевантності, достовірності, суттєвості, надійності і повноти. Принцип сталого розвитку означає розкриття інформації щодо результатів діяльності організації в широкому контексті сталого розвитку з точки зору вкладу у поліпшення економічної, екологічної і соціальної ситуації на місцевому, регіональному і глобальному рівнях [7, с.190-195].

Зміст інтегрованого звіту підприємства залежить від специфіки її діяльності і навколишнього її середовища та від рішень відповідальних менеджерів підприємства. Інтегрований звіт пов'язаний з іншими звітами і комунікаціями, необхідними тим чи іншим зацікавленим користувачам. Різні види капіталу (фінансовий, промисловий, інтелектуальний, людський, соціальний та природний), які використовує організація і на які вона впливає, її бізнес-модель і процес створення цінності протягом часу в сукупності з принципами формування звіту визначають його структуру і зміст. Ключові елементи звітності наведені в наступній табл. 2.

Таблиця 2.
Основні елементи інтегрованої звітності підприємства

Вид елементу	Опис елементу
Короткий опис підприємства та зовнішнього середовища	Місія, операційна структура, цінності, етика, основна діяльність, конкуренція, частка ринку
Бізнес-модель	Опис сегментів, пов'язані сторони, статут, опис спеціалізації, опис бізнес-моделі та її стійкість

Стратегія і розподіл ресурсів	Короткострокові, середньострокові, довгострокові цілі підприємства, стратегії їх досягнення та використані ресурси
Ризики і можливості	Розкриття негативних і позитивних результатів діяльності, умов і заходів покращення ситуації, джерела можливостей та ризиків, які впливають на створення цінності, способи мінімізації ризиків
Корпоративне управління	Структура управління підприємства, процес прийняття рішень, відповідальність керівників
Дії (діяльність)	Якісна і кількісна інформація щодо досягнення організацією стратегічних цілей і ефективності використання капіталу

Джерело: [7]

Процес формування інтегрованої звітності може починатися після складання фінансової звітності, оскільки вона повинна визначати стратегію підприємства, спираючись на аналіз досягнутих результатів в звітному періоді. Інформаційною базою для аналізу результатів діяльності підприємства є фінансова звітність.

Паралельне формування фінансової та інтегрованої звітності можливо тільки на етапі аудиторської перевірки фінансової звітності організацій. Виправлення, що вносяться до фінансової звітності, повинні бути враховані і в інтегрованій звітності. Дотримання всіх етапів підготовки інтегрованої звітності є обов'язковим, та залежить від мети складання звітності.

При підготовці звітності необхідно орієнтуватися на міжнародні стандарти (GRI, AA 1000), але в разі потреби розробляються внутрішні нормативні документи. Структура і зміст інтегрованої корпоративної звітності передбачають включення в її склад всіх видів звітів (фінансових і не фінансових) відповідно до обов'язкових і добровільних правил, норм і стандартів розкриття інформації [7, с.190-195].

Перспективи розвитку вітчизняної моделі інтегрованої звітності полягають у розробленні методологічних засад інтегрованої звітності та аудиту її достовірності.

Подальший розвиток інтегрованої звітності має бути спрямований на такі важливі аспекти, як розроблення системи показників, що об'єднує фінансовий і не фінансовий звіти, методи отримання інформації, використання інформації різних систем забезпечення (управлінського обліку, моніторингу, аналізу стійкого розвитку) в процесі підготовки інтегрованої звітності.

Рекомендації щодо підготовки інтегрованої звітності стійкого розвитку підприємств наведено на рис. 3.

Рис. 3. Рекомендації щодо покращення складання інтегрованої звітності

Джерело: [Сформовано авторами на основі джерела 13]

Висновки з даного дослідження. Отже, провівши дослідження із визначенням сутності та основних завдань складання та подання інтегрованої звітності підприємствами можна зробити такий висновок, що інтегрована звітність це не просто поєднана звітність одного й іншого виду, це створення нового єдиного цілого за рахунок процесів взаємопроникнення та взаємного зворотного впливу, що спрямована на збільшення продуктивних сил даних облікової звітності та врегулювання інтересів ключових груп користувачів цієї звітності.

Інтегрований звіт висвітлює інформацію щодо ефективності використання підприємством різних видів капіталів (фінансового, виробничого, людського, природного) або впливу на нього та можливостей організації створювати вартість для себе та зацікавлених сторін, стратегічних орієнтирів її розвитку на різні періоди та виступає джерелом повної інформації, необхідної для прийняття рішень користувачами інтегрованої звітності.

Тому визначальними напрямками які будуть відрізняти інтегровану звітність від інших видів звітності є:

- новий підхід до структуризації капіталу підприємства;
- орієнтація на створення інформаційного забезпечення вартісно- орієнтованого управління підприємством;

- висвітлення головних аспектів діяльності підприємства, які мають змогу впливати на стратегічну стійкість підприємства на довгострокову перспективу.

Так як у теперішньому світі відбуваються постійні зміни у законодавстві України та співпраця з Євросоюзом, то можна зробити висновок, що майбутньому на складання та подання інтегрованої звітності підприємствами в Україні чекають подальші зміни та можливо розробка програмних забезпечень щодо ведення обліку та складання інтегрованої звітності.

Література.

1. ACCA report: Understanding Investors: directions for corporate reporting [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.accaglobal.com/content/dam/acca/global/PDFtechnical/financial-reporting/pol-afb-ui02.pdf> (дата звернення: 31.10.2019).
2. Атамас П. Й. Інтегрована корпоративна звітність: проблеми впровадження, *Академічний огляд*. 2015. № 1(42). С. 78–85.
3. Безверхий К. В. Методичні засади формування інтегрованої звітності підприємства. *Облік і фінанси*. 2014. № 3(65). С. 8-14.
4. Лоханова Н. О. Інтегрована звітність як продукт цілісної обліково-аналітичної системи. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2012. Вип. 4(47). С. 50–56.
5. Международный стандарт интегрированной отчетности – [Електронний ресурс]. – URL: http://edu.inesnet.ru/wp-content/uploads/2014/05/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK.docx_en-US_ru-RU.pdf (дата звернення: 29.10.2019).
6. Кравченко О.В., Овчарова Н.В. Теоретичні та методичні засади формування інтегрованої звітності в Україні. *Економіка і суспільство*. Вип. 6. 2016. вид-во: Мукачівський державний університет. С. 359-366.
7. Кузіна Р. В. Підготовка інтегрованої корпоративної звітності на основі системи збалансованих показників. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2015. Т. 20. вип. 2. С. 190-195.
8. Давидюк Т. В. Конвергенція бухгалтерської та соціальної звітності в частині людського капіталу: розвиток існуючих підходів. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2012. № 2(3). С.123-129. URL: <http://www.economics.opu.ua/n3.html> (дата звернення: 30.10.2019).
9. Зоріна О. А. Організація інтегрованої системи обліку та звітності як інформаційної бази аналізу. *Економіка Крима*. 2011. №2 (35). С. 265–269.
10. Костирко Р. О., Лісничка Т.В. Інтегрована звітність – інструмент забезпечення сталого розвитку суспільства. *Економіка. Менеджмент. Підприємництво*. 2012. №24 (I). С. 189 – 195.
11. Муравський В. В. Формування та подання інтегрованої звітності з використанням інтернет-технологій. [Електронний ресурс]. – URL: <http://zsas.zhitomir.org/ru/forum> (дата звернення: 31.10.2019).
12. Гриценко О.І. Фактори впливу соціальні аспекти діяльності на формування інтегрованої звітності. *Проблеми інноваційного розвитку економіки України: збірник наукових праць з актуальних проблем економічних наук. Наукова організація «Перспектива»: у 2-х частинах*. Дніпропетровськ: Видавничий дім «Гельветика». 2014. Ч. 1. С.145–152.
13. Петрушевська В.В., Соболева Я.С. Перспективи впровадження інтегрованої звітності як інструменту підвищення інвестиційної привабливості українських підприємств. *Потенціал стійкого розвитку та фінансова безпека соціально-економічних систем: I Всеукраїнська науково-практична конференція (17 – 18 жовтня 2013 р.)*. Сімферополь: ВД «АРІАЛ». 2013. С. 249–252.

References.

1. ACCA report: Understanding Investors: directions for corporate reporting [Online], available at: <http://www.accaglobal.com/content/dam/acca/global/PDFtechnical/financial-reporting/pol-afb-ui02.pdf> (Accessed: 31 Oct. 2019).
2. Atamas, P. J. (2015), “Integrated Corporate Reporting: Implementation Issues”, *Intehrovana korporatyvna zvitnist': problemy vprovadzhennia*, Akademichnyj ohliad, vol. 1(42), pp. 78–85.
3. Bezverkhij, K. V. (2014), “Methodical principles of formation of the integrated reporting of the enterprise”, *Metodychni zasady formuvannia intehrovanoi zvitnosti pidpriemstva*, *Oblik i finansy* vol. 3(65), pp. 8-14.
4. Lokhanova, N. O. (2012), “Integrated reporting as a product of a holistic accounting and analytical system”, *Intehrovana zvitnist' iak produkt tsilisnoi oblikovo-analitychnoi systemy*, *Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen'*, vol. 4(47). pp. 50–56.
5. Mezhdunarodnyj standart yntehyrovannoj otchetnosti, [Online], available at: http://edu.inesnet.ru/wp-content/uploads/2014/05/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK.docx_en-US_ru-RU.pdf (Accessed: 29 Oct. 2019).
6. Kravchenko, O.V., Ovcharova, N.V. (2016), “ Theoretical and methodological foundations of the formation of integrated reporting in Ukraine”, *Teoretychni ta metodychni zasady formuvannia intehrovanoi zvitnosti v Ukraini*. *Ekonomika i suspil'stvo*. vol. 6, vyd-vo: Mukachivs'kyj derzhavnyj universytet, pp. 359-366.
7. Kuzina, R. V. (2015), “ Preparation of integrated corporate reporting based on a balanced

scorecard”, *Pidhotovka intehrovanoi korporatyvnoi zvitnosti na osnovi systemy zbalansovanykh pokaznykiv*, Visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu. Ekonomika, no. 20. vol. 2. pp. 190-195.

8. Davydiuk, T. V. (2012), “Convergence of accounting and social reporting on human capital: developing existing approaches”, *Konverhentsiia bukhhalters'koi ta sotsial'noi zvitnosti v chastyni liuds'koho kapitalu: rozvytok isnuuuchykh pidkhodiv*. Ekonomika: realii chasu. Naukovyj zhurnal, no. 2(3), pp.123-129, available at: <http://www.economics.opu.ua/n3.html> (Accessed: 30 Oct. 2019).

9. Zorina, O. A. (2011), “Organization of an integrated accounting and reporting system as an information base for analysis”, *Orhanizatsiia intehrovanoi systemy obliku ta zvitnosti iak informatsijnoi bazy analizu*, Ekonomika Kryma, no.2 (35), pp. 265–269.

10. Kostyrko, R. O., Lisnycha, T.V. “Integrated reporting is a tool for ensuring the sustainable development of society”, *Intehrovana zvitnist' – instrument zabezpechennia staloho rozvytku suspil'stva*, Ekonomika. Menedzhment. Pidpriemnytstvo. no. 24 (I), pp. 189-195.

11. Muravs'kyj, V. V. Formuvannia ta podannia intehrovanoi zvitnosti z vykorystanniam internet-tehnologij, [Online], available at: <http://zsas.zhitomir.org/ru/forum> (Accessed: 31 Oct. 2019).

12. Hrytsenko, O.I. “Factors of influence of social aspects of activity on the formation of integrated reporting”, *Faktory vplyvu sotsial'ny aspektiv diial'nosti na formuvannia intehrovanoi zvitnosti*. Problemy innovatsijnoho rozvytku ekonomiky Ukrainy: zbirnyk naukovykh prats' z aktual'nykh problem ekonomichnykh nauk. Naukova orhanizatsiia «Perspektyva»: u 2-kh chastynakh, Dnipropetrovsk: Vydavnychyj dim «Hel'vetyka», vol. 1. pp. 145–152.

13. Petrushevs'ka, V.V., Sobolieva, Ya.S. (2013), “Prospects for implementation of integrated reporting as a tool for increasing the investment attractiveness of Ukrainian enterprises”, *Perspektyvy vprovadzhennia intehrovanoi zvitnosti iak instrumentu pidvyschennia investytsijnoi pryvablyvosti ukrains'kykh pidpriemstv*, Potencial stijkoho rozvytku ta finansova bezpeka sotsial'no-ekonomichnykh system: I Vseukrains'ka naukovo-praktychna konferentsiia (17 – 18 zhovtnia 2013 r.), Simferopol': VD «ARIAL», pp. 249–252.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2019 р.